

<http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/22509>

2. Інструкція з охорони праці для оператора вишивального обладнання. URL: <https://www.victorija.ua/blanki-ta-formi-dokumentiv/instruksiya-z-ohorony-pratsi-dlya-operatora-vyshyvalnoho-obladnannya-aktualizovano-na-06-12-2017r.html?print=pdf>

3. Мамчур А., Кудря О. Вимоги до організації безпечного робочого місця за спеціалізованим швейним обладнанням. «Охорона праці: Освіта і практика», «Проблеми та перспективи розвитку охорони праці»: Зб. наук. праць Всеукраїнської науково-практичної конференції викладачів та фахівців-практиків та XI Всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів – Львів: ЛДУ БЖД, 2021. С.157-160. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/16869>

4. Машинна вишивка – творчість без обмежень. URL: <https://valeotrikotage.com/blog/mashinnaya-vyshivka-tvorchestvo-bez-granits/>

5. Пам'ятка з техніки безпеки під час вишивання. URL: <https://ovechka.com.ua/pamyatka-z-tekhniki-bezpeki-pid-chas-vishivannya/>

ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ БАЗОВИХ ЗНАНЬ З БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОХОРОНИ ПРАЦІ

Павловський Ю.В.

кандидат фізико-математичних наук, доцент

Пагута М.В.

кандидат педагогічних наук, доцент

Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка

Глобальною проблемою сучасного світу є забезпечення його сталого безпечного розвитку. У той же час відбувається наростаюча деградація біосфери Землі, зумовлена антропогенним і, в першу чергу, техногенним впливом. Негативний вплив результатів людської діяльності та супутніх їм факторів на навколишнє природне середовище посилюється і став особливо контрастно проявлятися останнім часом у зв'язку з прискореним зростанням населення планети, урбанізацією та індустріалізацією, військовими конфліктами, падінням моралі депресивного споживчого суспільства та хижацьким ставленням до природи. Саме тому лише освіта здатна вирішити ці проблеми, закладаючи бережливе та безпечне ставлення до навколишнього середовища молодому підростаючому суспільству.

Необхідність розвитку цілісної системи підготовки кваліфікованих кадрів усіх рівнів, у тому числі вчителів та викладачів нового покоління, здатних ефективно та якісно вирішувати завдання у сфері безпеки життєдіяльності, є одним із актуальних завдань сучасного суспільства.

Збільшення кількості та масштабів надзвичайних ситуацій різного характеру, а разом з цим і жертв серед населення викликали найгострішу необхідність навчання всіх людей у сфері безпеки життєдіяльності (БЖД). Особливою категорією населення, якому необхідно прищепити культурне та дбайливе ставлення до питань власної безпеки та безпеки оточуючих, сформувати готовність до безпечної повсякденної і професійної діяльності є учні та студенти закладів професійно-технічної освіти, як майбутні фахівці у різних галузях техногенного середовища.

Державна політика України у галузі освіти ґрунтується на пріоритеті загальнолюдських цінностей, життя і здоров'я людини. Так, стаття 3 Конституції України говорить: «Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю» [1].

Підготовка майбутніх педагогів професійного навчання до забезпечення безпечної життєдіяльності учнів та студентів здійснюється у процесі вивчення ними курсів «Безпека життєдіяльності» та «Основи охорони праці».

Безпека життєдіяльності вивчає цілий ряд питань, які можна віднести до міжпредметних, інтегральних. Найважливішим напрямом вивчення БЖД є формування культури безпеки життєдіяльності, яку закладати та розвивати необхідно у дитячому віці, а закріплювати й удосконалювати впродовж усього життя.

Основними завданнями БЖД є: формування і розвиток у майбутніх викладачів професійного навчання високих моральних якостей, психологічної стійкості до небезпек і надзвичайних ситуацій, дбайливого ставлення до навколишнього середовища і свого здоров'я, способу життя, до своєї Батьківщини, готовність до її захисту. Вирішення проблем безпеки життєдіяльності людини та суспільства вимагає активної позиції молоді, розвитку громадянської самосвідомості, готовності до добровільного обмеження деяких індивідуальних прав і свобод заради спільної безпеки.

Важливо також, щоб майбутні педагоги були переконані в ефективності заходів, спрямованих на збереження здоров'я, запобігання шкідливим звичкам та успішну ліквідацію наслідків надзвичайних ситуацій. Крім того, вони повинні бути переконані у необхідності активної участі у цих заходах, вміти правильно і впевнено надавати першу долікарську допомогу.

Охорона праці формує уявлення про особливості майбутньої професійної діяльності з неухильним дотриманням вимог охорони праці, покращення умов праці, підвищення її продуктивності, запобігання професійних захворювань та виробничого травматизму.

Формування у майбутніх викладачів професійного навчання базових знань з охорони праці є також важливою складовою їх підготовки. Вони повинні мати розуміння основних принципів безпеки праці, підвищення її продуктивності, а також навички впровадження заходів, спрямованих на запобігання виробничому травматизму та професійної захворюваності. Це включає розуміння нормативно-правової бази у галузі охорони праці, знання нормативних вимог до робочого середовища, правил техніки безпеки, пожежної безпеки, вміння оцінювати ризи, використовувати захисне обладнання, протипожежні засоби тощо.

На сучасному етапі розвитку суспільства перед державою стоїть завдання підвищення добробуту населення на основі динамічного і сталого економічного зростання та підвищення конкурентоспроможності країни. Вирішення цього завдання під силу тільки людям, професійний рівень яких відповідає сучасним кваліфікаційним вимогам, а сукупність їх фізичних, розумових та емоційних можливостей дозволяє їм виконувати роботу певного обсягу і якості впродовж встановленої тривалості робочого часу без шкоди своєму здоров'ю.

Засвоєння компетентностей з безпеки життєдіяльності та охорони праці майбутніми викладачами професійного навчання є надзвичайно важливим і актуальним завданням. Вони відіграють ключову роль у підготовці молодих фахівців до виходу на ринок праці. Особлива увага до засвоєння цих компетентностей має бути приділена у галузі професійно-технічної освіти, де студенти отримують практичні навички і працюють з матеріалами та обладнанням, які вимагають дотримання строгих норм безпеки. Викладачі професійного навчання, які володіють компетентностями з безпеки життєдіяльності та охорони праці, стають прикладом для своїх студентів і сприяють формуванню культури безпеки у майбутніх професіоналів. Вони розуміють важливість передових методів та технологій безпеки, актуальні вимоги законодавства і навчають студентів усвідомленому підходу до безпеки.

Отже, засвоєння компетентностей з безпеки життєдіяльності та охорони праці майбутніми викладачами професійного навчання є необхідним елементом їхньої підготовки. Це сприяє створенню безпечного та здорового робочого середовища для студентів і готує їх до майбутньої професійної діяльності.

Список використаних джерел

1. Конституція України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР України).*

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ У ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ

Пагула М.В.

кандидат педагогічних наук, доцент

Павловський Ю.В.

кандидат фізико-математичних наук, доцент

Дрогобицький державний педагогічний університет ім. І. Франка

Основним завданням закладів професійної освіти є підготовка кваліфікованих фахівців у відповідній сфері. Це неможливо досягнути без створення безпечних навчальних умов і формування культури охорони праці серед усіх учасників освітнього процесу. На сьогоднішній день, навчання є визначальним фактором забезпечення належного рівня безпеки праці, оскільки люди, здатні до пошуку нових знань та прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, є цінним ресурсом розвитку сучасного суспільства. У системі професійної освіти відбуваються суттєві зміни, спрямовані на реформування навчального процесу шляхом поєднання традиційних і нетрадиційних методів навчання, включаючи інтерактивні підходи, зокрема в контексті охорони праці [1, с. 103].

Вивчення охорони праці необхідно розглядати у поєднанні з вивченням правових, організаційних, економіко-правових питань, основних положень техніки безпеки, виробничої санітарії та пожежної безпеки. Це і є основою професіоналізму майбутніх фахівців з охорони праці.

Основним способом досягнення якісного покращення підготовки студентів з питань охорони праці є використання інноваційних освітніх технологій. У сучасних умовах, значення впровадження інновацій у процес навчання охорони праці зростає з кількох причин:

- підприємства, використовуване обладнання, технології безперервно оновлюються, реконструюються, реорганізуються;
- виникає потреба у прийнятті рішень, особливо у небезпечних та надзвичайних виробничих ситуаціях, де зростає ризик непередбачених наслідків;
- різноманітність та кількість професійних ризиків постійно зростає.

Особливо важливим стає розвиток особистої відповідальності майбутніх працівників підприємств щодо дотримання норм безпечної праці. Це вимагає